

дан онај“, односно у дан суда, у који ће Господ свакоме дати по делима његовим. Они, триблажени, били су уверени да неблагодарност оних којима је учињено добро дело, постаје добротинство самоме добротинитељу (због тога што Бог,

ност, већ само чинећи добро, удостојићемо се непропадљивог венца.

Хришћанине! Ти си ученик Исуса Христа, стога свагда чини добро свима: једноме саветом, другоме заузимањем за њега, једноме својим именом, другоме својим покрови-

Пролазе крај нас људи наизглед задовољни и весели, смеју се и шале, али кад вам у самоћи отворе своје срце, ви осетите у њима црну тугу и дубоко паћеништво. Има људи које је живот притиснуо тако страховито да само што не јаучу од бола. Има домова и породица у којима се људи муче као у правом паклу.

Зато, браћо и сестре, кад мислимо о људима, уместо да их осуђујемо и мрзимо, много је боље да их пожалимо. Да пожалимо све јер су сви достојни сажалења, чак и они који су морално посрнули и који су рђави, и ти можда највише.

ејиској браничевски Хризостом

уколико су они којима се чини добро неблагодарнији, утолико узвишеније венце плете за добротинитеље). Ради тога су они тако великодушно подносили зло уместо добра и трпели неблагодарност неблагодарних, тако да су укоравани – благосиљали, гоњени – трпели, хуљени – тешили. О чуда! Нису ли и они били људи попут нас? Нису ли и они имали тело и страсти, као и ми (1Кор. 4, 12 – 13)? Још како! Али они нису гледали доле по земљи, већ горе – на небо. Они се ни на шта друго нису обазирали, осим на лик Началника и Савршитеља вере, Господа нашег, Исуса Христа. На Њега су устремљивали своје очи, због чега су са трпљењем и притицали на предстојећи подвиг: „Са трпљењем хитајмо у подвиг који нам предстоји, гледајући на Исуса, Началника и Савршитеља вјере“ (Јевр. 12, 1 – 2). Уколико и ми наше телесне и душевне очи уперимо у Њега, онда ни у шта не сматрајући неблагодар-

тељством; овога усаветуј, другоме послужи, и ономе помози, колико можеш. Добротинство је велика врлина, јер је она плод и испуњење љубави. Њиме Бог постаје човеку дужник, а човек њиме постаје човеку као Бог. Али када чиниш добро, пази да не изгубиш благодат свога добротинства, очекујући награду или се саблажњавајући против неблагодарних, јер што више неблагодарни одбацују дуг благодарности, тим више Бог умножава венце твоје награде. Не предпостављај људску награду, која је привремена, награди од Бога, која је вечна. Имај увек пред својим очима лик свога Добротинитеља и Спаситеља. Колико само пута ти биваш неблагодаран за Његова добротинства, а Он, међутим никада не престаје да ти чини добро. Покори се Његовој свештеној заповести: „дајите у зајам не надајући се ничему“ и веруј Његовом божанском обећању: „и плата ће вам бити велика, и бићете синови Свевишњег“ (Лк. 6, 35).

Манастир Успења Пресвете Богородице - Подмаине
са благословом игумана - јеромонаха Рафаила

ПЕТА НЕДЕЉА ПО ПЕДЕСЕТНИЦИ

свешти мученици Леонтије, Ијашије и Теодул
Мтл. 8, 28 - 9, 1, зч. 28; Рим. 10, 1 - 10; зч. 103.

ејиској Никифор (Теодокис)

О ТОМЕ ДА НЕ ТРЕБА ТРАЖИТИ НАГРАДУ ЗА ДОБРА ДЕЛА

Немојмо, браћо, оставити непрогумачену незлобивост Господа нашег Исуса Христа према неблагодарним Гергесинцима, јер ће расуђивање о овоме помоћи нашем исправљењу од овога греха у који готово свако од нас и неосетно упада.

Ми се, по навици неразумно озлобљујемо на оне који су неблагодарни према нашим добротинствима. То да је неблагодарност велики грех, показао је сами Богочовек Исус Христос, видевши неблагодарност десеторице проказаних. Ових десеторица су заједнички узвикујући, гласно дозивали: „Исусе, учишлељу, ѿмилиј нас!“ (Лк. 17, 13). Исус, пак, умилоствививши се, рекао им је: Идите свештеницима и покажите им ваше проказане удове. Они, пак, радосно се покуравајући Његовој свештеној заповести, похиташе свештеницима: али пре него што су стигли до њих, односно на самом путу, „очистише се“ (Лк. 17, 14). Само, пак, један од њих,

Самарјанин, тада се вратио Исусу Христу и ѿвиши ничице пред ноге Његове, заблагодари Му (Лк. 17, 16). И тада је Исус изобличио грех неблагодарности, говорећи: „Зар се не очистише десеторица? А гдје су десеторица? Како се не нађе ниједан друти да се врати и даде славу Богу, него само овај иноплеменик?“ (Лк. 17, 17 – 18). Неблагодарни човек презире законе, не само разумне већ и бесловесне природе. Јер и неразумне животиње, којима је учињено добротинство, пројављују благодарност према људима који су им то добро учинили. Тако је преко животиња Бог укуравао Израилце који нису препознали Његова превелика добротинства према Њему. „И во“, говори им кроз пророка Исаију, „познаје добротинство своја и матарац ѿознаје јасле ѿсвогара своја“, а ви, Израилци не препознајете, нити разумете изобилје мојих добротинстава. „Во ѿознаје ѿсвогара својеја и матарац јасле ѿсвогара својеја, а Израил не ѿознаје, народ мој не разумије“ (Ис. 1, 3). Неблагодар-

email: kontakt@manastirpodmaine.org

интернет презентација: manastirpodmaine.org

ни истину грешни против свих за-
кона, јер и осећања и разум и Бог
потребују благодарност. Међутим и
сами добротинитељ, уколико него-
дује на неблагодарног, губи награду
за добротинство и тешко сагрешује.

Добротворство јесте велика вр-
лина, јер је оно плод љубави, сама
љубав претворена у дело. Али зла
људска жеља претвара врлину у
грех. Искварена намера потиरे
истински циљ и крај добротворства,
те се због овога врлина претвара у
порок или, правичније је рећи, ве-
лика врлина постаје повод за многе
грехе.

Човече! Зашто негодујеш на не-
благодарног? Ти уствари негодујеш
или зато што ниси примио уздарје,
или зато што ниси добио награду
сразмерну твојем труду или зато
што ти је уместо добра враћено зло.
Јер када си чинио добро, ти си већ
претпостављао да ћеш бити награ-
ђен: чинио си добро, да би га и сам
задобио, давао си другима, да би и
сам добио од других. Твоје добро-
чинство уствари није добротинство
него зајам, управо тако и зајмода-
вац даје, да би добио нешто зауз-
врат. Твоје добротинство и није
добротинство, већ трговина, јер и
купац даје теби нешто, а узима не-
што друго за узврат. Али једно су
зајам и трговина, а добротинство је
нешто сасвим друго. Оно прво је
подмићивање, а ово друго је милост
и дар. Уколико захтеваш награду за-
узврат, зашто се онда грабиш за на-
зив добротворца и називаш себе
добротворцем? И уколико себе називаш
добротворцем, тада, какву си
услугу учинио, уколико потребујеш
награду? Када о себи говориш да
чиниш добра дела, а затим захте-
ваш награду, тада испадаш лицемер

и лажов који само обмањује људе,
јер људи, слушајући да ти чиниш
добра дела и дајеш без обвезнице и
рачуна, хвале те на сва звона, као
милосрдног добротворца. Али ти по
гласинама испадаш добротинитељ,
а у ствари си зајмодавац или уме-
шни трговац.

Али неки говоре: ми од оних ко-
јима учинимо добро не очекујемо
ни више ни једнако ни мање, наше
срце једино раздире то што је не-
подношљиво, што онај коме смо
чинили добро постаје наш гонитељ
и подмукао и клеветник и одступ-
ник. Ово нас, брате, узнемирава,
када помислимо да имамо права
над онима којима чинимо добро и
мисли о уздарју не избацујемо из
главе. Ово постаје неподношљиво
када чинимо добро попут незнабо-
жаца и идолопоклоника. Ово узне-
мирава и постаје неподношљиво,
када ни ми сами не знамо шта је то
добротинство и ради чега ми чини-
мо добро.

Онај ко жели да упозна досто-
јанство, важност и благодат добро-
чинства, треба да дође у школу
Господа нашег Исуса Христа. Тек у
њој ће чути лекције о истинском
добротинству: тамо ће се научити у
чему се састоји право добротинство
и на који се начин оно чини и каква
је награда за њега. У њој ће такође
увидети и какво је то лажно добро-
чинство и ко тако поступа и схвати-
ће да је такво чињење добра веома
ниско, подло и нимало благодатно.
Тамо Свети Учитељ поучава говоре-
ћи: „Када дајеш ручак или вечеру, не
зови пријатеље своје, ни браћу своју,
ни рођаке своје, ни бојаше суседе“.
Зашто? „Да не би онда и они тебе
позовали и враћили ти“ (Лк. 14, 12).
Чујеш ли колико далеко из срца до-

добротинитеља Он изгони и мисао о
узвраћању награде? Али послушај
колико предупредује и његову душу
од тако великог искушења: „Нећо
кад чиниш јозбу, зови сиромаше, бо-
гаље, хроне, слијепе“ (Лк. 14, 13).
Ево на који начин из корена чупа
сваку наду на узвраћање. Изневши
овакав закон о добротинству, и на-
учивши нас шта је истинско добро-
чинство, убрзо нам показује и
колико је ова врлина узвишена и
каква је награда за њу када бива без
очекивања награде од стране оних
којима је добротинство учињено.
„И блажен ћеш бити што ти они
немају чиме враћити; нећо ће ти се
враћити о васкрсењу правед-
них“ (Лк. 14, 14). Јер онај који чини
добро овим истинским добротин-
ством улази у чин блажених и задо-
бија вечну награду заједно са
праведницима, када сви буду ва-
скрсли и постављени пред Правед-
ног Судију. Послушајте сада колико
бива ништавно добротинство, када
онај који га чини очекује награду
од онога коме је добро учинио:
„Ако чиниш“, каже, „добро онима
који вама чине добра, каква вам је
хвала?“ (Лк. 6, 33). Али зашто је та-
кво добротинство лишено икакве
вредности и благодати? Стога што и
није истинско добротинство, већ
притворно; стога што је то дело
грешних људи. „Јер и прјешници чи-
не тако“ (Лк. 6, 33). Видите ли да-
кле, да је истинско добротинство
дело праведника, а лажно је изум
грешника.

Богочовек је објавио Богопропо-
ведницима, Апостолима, какве им
награде припремају они којима чи-
не добра: „Дитнуће“, рекао им је,
„на вас руке своје и тониће вас и пре-
давајте у синагоге и тамнице: водиће

вас пред царе и намјеснике због
имена мојега. А предаваће вас и ро-
дицеље, и браћа, и рођаци, и прија-
теље, и побиће неке од вас. И сви ће
вас омрзнути због имена мојега“ (Лк.
21, 12 – 13, 16 – 17). И шта? Јесу
ли се можда уплашили, чувши ово,
и задржали руке своје да добро чи-
не? Јесу ли се одвратили од дела
добротворства, као они којима су
учињена толика зла? Уопште не.
Великодушно су прошли читаву зе-
мљу, учећи, просвећујући, чинећи
чуда по свој васељени, изливајући
на све спасоносне потоке свога до-
бротворства. Зашто они нису тра-
жили награду од оних којима су
чинили добро, премда су и имали
права на то, како је писао апостол
Павле Коринћанима: „Ако ми вама
попсијасмо оно што је духовно, зар је
много ако ми од вас пожњемо оно
што је телесно? Ако се други кори-
стише вашим правом, како ли не би
ми? Али се ми не користисмо овим
правом, нећо све поносимо да не
учинимо какве смешње јеванђељу
Христову“ (1Кор. 9, 11 – 12). Они
нису гледали на привремене и ни-
штавне награде, пошто су очекива-
ли вечну награду која превазилази
све почести. „Добар рай ративах,
тврку заврших, вјеру одржах. Саг ме
чека вијенац правде, који ће ми у
онај Дан дајти Господ, праведни Су-
дија“ (2Тим. 4, 7 – 8). Чујете ли от-
куда су они очекивали награду за
подвиг који су претрпели, чинећи
добро ближњем? Не од људи којима
су учинили добро, јер људи су пре-
варни, већ од Бога, Који јесте Пра-
ведни Судија. Чујете ли у које су
време они очекивали награду за до-
бротинства која су чинили људима?
Не у садашње време, јер садашње
време није време награда, већ „у